

LUND UNIVERSITY

"Lundaborna har de högsta elkostnaderna i landet. Under många år har inte ens Lunds kommun köpt sin el från sitt eget elbolag."

Jonung, Lars; Rydenfelt, Jan

Published in:
Sydsvenskan

2025

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Jonung, L., & Rydenfelt, J. (2025). "Lundaborna har de högsta elkostnaderna i landet. Under många år har inte ens Lunds kommun köpt sin el från sitt eget elbolag.". *Sydsvenskan*.

Total number of authors:
2

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Det är dags att ge Krafringen en bättre ledning. Ansvariga politiker har svikit i sin ägarstyrning, skriver Lars Jonung och Jan Rydenfelt.

FOTO: SANDRA HENNINGSSON

”Lundaborna har de högsta elkostnaderna i landet. Under många år har inte ens Lunds kommun köpt sin el från sitt eget elbolag.”

Aktuella frågor

Det är Krafringen som ska vara till gagn för Lunds invånare – inte tvärtom, skriver Lars Jonung, professor emeritus i nationalekonomi på Lunds universitet och Jan Rydenfelt, tidigare finansdirektör.

Lundaborna har de högsta elkostnaderna i landet, enligt Nils Holgerssongruppens rapport 2024.

Gruppen, som består av bland andra Fastighetsägarna, HSB, Bostadsrätterna, Hyresgästföreningen, Riksbyggen och Sveriges allmännyttas kartläggare varje år avgifter och taxor för fjärrvärme, el, avfall, vatten och avlopp i hela Sverige.

Inte nog med att Lundaborna har de högsta elkostnaderna i landet. Krafringen, energibolaget som har Lunds kommun som huvudägare, är sedan länge ett av de dyraste företagen i sin klass i Sverige. Under många år har inte ens Lunds kommun köpt sin el från sitt eget elbolag.

I en rapport, ursprungligen utarbetad för Lunds kommuns effektiviseringspolitiska råd, visar vi att Krafringens högst-i-land

det-priser beror på en olycklig kombination av svag ägarstyrning och en vidlyftig företagsledning som systematiskt bortsett från ägarnas bästa.

Trots att Lunds kommun äger över 80 procent av bolaget, saknar kommunen en dominerande kontroll över bolaget. I ett aktieägaravtal har Lund accepterat att minst tre av de fyra ägarkommunerna bakom Krafringen måste vara överens för att viktigare förändringar i bolagets verksamhet ska kunna göras. Det innebär att Hörby och Lomma, med tillsammans 5,5 procent av ägandet, kan blockera beslut som skulle vara till gagn för Lundaborna.

Att en så dominerande huvudägare i ett aktiebolag fränsäger sig kontrollen är anmärkningsvärt. Avtalet, med en löptid på 25 år, undertecknades 2004. Det kan därmed avslutas först våren 2029.

Vi rekommenderar att Lunds kommun säger upp avtalet omedelbart för att återta kontrollen och styrningen av Krafringen.

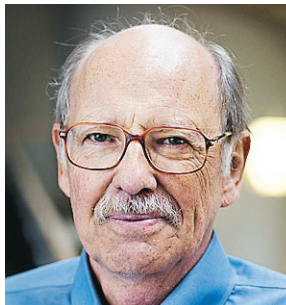
I kommunala energibolag väljs merparten av styrelseledamöterna bland kommunalpolitiker. De har sällan den kompetens eller det intresse som krävs för att

framgångsrikt styra ett energiföretag. Istället får företagsledningen alltför stort svängrum. Den vill nästan alltid expandera verksamheten. Trots fina kalkyler blir utfallet inte så lyckat att döma av Krafringens många misslyckade investeringar och spekulationer. Här vill vi peka på borrandet efter hetvatten. Ett projekt som slukade drygt 200 miljoner kronor innan det skrotades.

Mot denna bakgrund föreslår vi att ett nytt ägardirektiv utformas för Krafringen. Det bör klart och tydligt begränsa Krafringens idag spretiga aktiviteter till kärnverksamheten.

Vi föreslår att Krafringen enbart ska lägga fokus på elnät, fjärrvärme och fiber. Verksamheterna ska självklart vara begränsade till ägarkommunerna. Det innebär att bolaget ska avveckla sin elhandel.

Det finns en väl fungerande elhandelsmarknad. De Lundabor som är måna om sin ekonomi har redan valt en annan elleverantör än det dyra Krafringen. Dessutom är elhandeln förenad med stora risker. För att hantera dem har Krafringen tillsammans med Helsingborgs kommuns energibolag, Öresundskraft, bildat

Lars Jonung är professor emeritus i nationalekonomi vid Lunds universitet.

Jan Rydenfelt är tidigare finansdirektör på sjöförsäkringsbolaget Swedish Club.

ett gemensamt ägt bolag, Mody Energy Trading AB. Bolaget är en stor aktör när det gäller options- och terminshandel på elbörsen Nord Pool.

För att säkerställa Modytys åtaganden har Krafringen tvingats ställa garantier på över en miljard kronor. Skulle Modytys spekulationer misslyckas, finns det mycket att förlora. Verksamheten bör därför snarast avvecklas.

Krafringen har även viss elproduktion. Det mesta kommer från ett kraftvärmeverk i Örtofta, men företaget har också några vindkraftverk och även en solpark belägen i Klippans kommun.

Vi anser att Krafringen ska inskränka sin elproduktion. Den motsvarar ungefär en promille av Sveriges totala elproduktion i en sektor med tydliga stor-driftsfördelar. Dessutom är i princip all Sveriges elproduktion miljövänlig.

Enligt vår bedömning strider flera av Krafringens verksamheter dessutom mot kommunallagen.

Krafringen får till exempel inte ha elproduktion utanför ägarkommunerna. Samma gäller för elnät och entreprenadverksamhet.

Inte heller Modytys verksamhet förefaller förenlig med lagstiftningen.

Vi vill se ett slimmigt och kostnadseffektivt Krafringen med fokus på områden där det kommunala ägandet har uppenbara fördelar.

Verksamheten ska begränsas till elnät, fjärrvärme och fiber. De är i stor utsträckning naturliga monopol.

Samhällsekonomiskt sett är det mest kostnadseffektivt med endast en leverantör.

Därför är det lämpligt med kommunalt ägande. Övrig verksamhet bör snarast säljas eller avvecklas.

Landets högsta priser på monopol tjänster har använts för att finansiera äventyrliga, olagliga och i många fall misslyckade satsningar på andra områden än kärnverksamheten.

Det måste bli ett stopp på den ineffektiva skötseln.

Det är Krafringen som ska vara till gagn för Lunds invånare – inte tvärtom.

Det är dags att ge Krafringen en bättre ledning.

Ansvariga politiker har svikit i sin ägarstyrning.

Lars Jonung
Jan Rydenfelt